

מאי 2023

שלום רב לכל קהילת אוניברסיטת תל אביב, סטודנטיות וסטודנטים, חברות וחברי סגל אקדמי בכיר וזוטר, חברות וחברי סגל מנהלי,

הנדון: טיפול בהטרדות מיניות באוניברסיטה ותמצית תלונות שהוגשו בשנה"ל תשפ"ב

פנייות בעניין הטרדות מיניות

על פי חוק, רשאית מתלונן/ת על הטרדה מינית לפנות לשלושה גורמים או רק לחלק מהם, במקביל או בזה אחר זה: **לנציבה למניעת הטרדה מינית בעבודה**, במטרה לפתוח בביורור על ידי הנציבה אשר בסופו יוחלט האם להעמיד את המטריד/ה **לדין משמעתי**; **לבית הדין לעבודה** כאשר מדובר בהטרדה מינית במסגרת יחסי עבודה ניתן לתבוע מטריד/ה ומעביד וכן לתבוע פיצויים כספיים **או לבית משפט אזרחי** - כאשר לא מדובר בהטרדה מינית במסגרת יחסי עבודה; **למשטרה** בתלונה.

ברור הטרדות מיניות באוניברסיטה

לאחר קבלת התלונה, הנציבה מסבירה לפונה לגבי האפשרויות הקיימות בפניה/ו, כפי שפורט לעיל. הנציבה מזמנת את הנילון/ה (מי שנגדו/ה הוגשה תלונה) ואוספת עדויות וראיות ככל שניתן. לאחר הביורור הנציבה מסכמת את הדברים בדו"ח סיכום והמלצות. הדו"ח מועבר למעסיק הרלוונטי: לרקטור, במקרה בו הנילון/ה הינו/ה חבר/ת סגל האקדמי; לסמנכ"ל למשאבי אנוש, במקרה בו הנילון/ה הינו/ה עובד/ת מנהלית; למזכירה אקדמית במקרה בו הנילון/ה הינו סטודנט/ית. המעסיק נדרש, תוך 7 ימי עבודה, להחליט האם לקבל את המלצות הנציבה.

לאחר החלטתו של המעסיק נשלח מכתב מנומק אודות החלטתו למתלונן/ת ולנילון/ה.

הנציבה רשאית להמליץ למעסיק לנקוט בסעדי ביניים שמטרתם העיקרית הפרדה בין המתלונן/ת לנילון/ה. סעד ביניים מחייב מתן זכות טיעון לנילון/ה טרם קבלת החלטה בעניין זה על ידי המעסיק. המתלונן/ת יודע בכתב גם אודות החלטה לנקוט בסעד הביניים.

ככל שהוחלט לדחות את התלונה אזי למתלונן/ת יש זכות ערעור על החלטה זו בפני נשיא האוניברסיטה תוך 15 יום מיום קבלת הודעת המעסיק.

ככל שהוחלט על ידי המעסיק להעמיד את הנילון/ה לדין, אזי הנילון/ה יתועמד לדין בפני בית הדין המשמעתי הרלוונטי (סגל אקדמי, מנהלי או סטודנטים). יובהר כי בתי הדין המשמעתיים הם גופים עצמאיים **והם מכריעים איזה עונש יוטל במקרה זה או אחר**. רשימות העונשים מפורטות בתקנוני המשמעת השונים (סגל אקדמי, מנהלי וסטודנטים) המפורסמים באתר האוניברסיטה. שימו לב כי בהליך משמעתי האוניברסיטה היא למעשה התובעת, היא דורשת את העונש הראוי לדעתה, אך בית הדין הוא זה שבסופו של דבר מחליט איזה עונש יוטל על הנילון/ה שהורשעה.

להלן קישור ל **חוק למניעת הטרדה מינית**:

https://www.nevo.co.il/law/html/Law01/245_001.htm

להלן קישור ל **נוהל למניעת הטרדה מינית באוניברסיטת תל אביב** :

https://www.tau.ac.il/sites/default/files/media_server/General/yoets/01-015.pdf

תמצית תלונות ופניות שהתקבלו וטופלו על ידי הנציבות בשנה האקדמית תשפ"ב:

נגד סגל אקדמי:

1. סטודנטית טענה לאמירות לא נאותות מצד מרצה. בעת בדיקת דוחות חוות דעת הוראה ע"י ראש יחידה, התגלו התבטאויות לא נאותות של מרצה הנחוות ע"י הסטודנטיות והסטודנטים. לא ניתן היה לקבוע בוודאות שהאמירות מהווה הטרדה מינית על פי החוק למניעת הטרדה מינית. המרצה הוזמן לשיחה אצל דקאן הפקולטה.
2. נטען ע"י ראשת יחידה כי ראתה בחוות דעת הוראה דיווחים מטרידים לגבי אמירות מפי חבר סגל אקדמי בכיר. נטען כי היו תיאורי החפצה של נשים ללא תיאור ספציפי, תיאור מקרים שאינם שייכים לנושא הלימוד, בדיחות לא ראויות. לאחר ברור הוחלט כי אין הפנייה יכולה להיחשב כהטרדה מינית ובספק אם התיאורים יכולים להיחשב כסביבה לא מכבדת. חבר הסגל זומן לשיחה אצל דקאן הפקולטה.
3. טענות בדבר חשד להטרדה מינית בין סטודנטית למתרגל. לסטודנטית היה קשר רומנטי ואינטימי עם המתרגל. עוד נטען בדבר מניפולציות רגשיות כלפי הסטודנטית לאחר שהסתיים הקשר הרומנטי. נמצא כי לא היתה הטרדה מינית עפ"י חוק. עם זאת נמצא כי המתרגל הפר את חובת הדיווח בדבר יחסים אינטימיים בין בעל מרות לכפיף ולא נקט בזהירות הנדרשת ביחסים בין מתרגל לסטודנטית. לפיכך הוזמן לשימוע בפני רקטור האוניברסיטה.
4. פנייה מגורם באוניברסיטה על פנייה אנונימית שהתקבלה בגין התנהגות מינית פוגענית לכאורה של חבר סגל אקדמי באוניברסיטה כלפי משתתפת בכנס שאינה סטודנטית לאחר סיום הכנס. המקרה קרה מחוץ לאוניברסיטה, לאחר שיצאו מהכנס שהתקיים באוניברסיטה. בוצע ע"י גורם בכיר באוניברסיטה שיחת אזהרה עם חבר הסגל.
5. תלונה בקשר לחשיפת הסטודנטים והסטודנטיות בשני שיעורים לפחות לתמונות פורנוגרפיות שהיו שמורות על שולחן העבודה של המרצה בעת שידור זום. הנציבה סברה שהתנהגותו של המרצה עולה כדי הטרדה מינית מסוג הטרדה מינית סביבתית והתנהגות שאינה הולמת והמליצה להעמידו לדין. הרקטור החליט לזמן את המרצה לשימוע ונזף בו בחומרה בשל התנהגותו כאמור. בנוסף, הרקטור התרה במרצה כי באם יעבור עבירת משמעת נוספת כלשהי, תישקל סיום העסקתו באופן מיידי.

נגד סגל מנהלי/עובדי קבלן/עובדים שונים:

1. מוכר בחנות הנמצאת במתחם המעונות אמר אמירה שגרמה חשש לביטחונה של הסטודנטית. הטיפול הועבר לממונה על הטרדה מינית בחברת שיכון ובינוי שהחליטה שבמקרה זה אין בסיס לנקיטת פעולות כלשהן. התיק נגנז.
2. עובד ניקיון, המועסק ע"י קבלן משנה, הטריד מאבטחת. הטיפול הועבר לקבלן המשנה אשר פיטר את העובד.
3. נתלו הודעות בקמפוס היכולות להתפרש כשידול לזנות. הודעות שנמצאו – הורדו. התייעצות נרחבת עם הגורמים הרלוונטיים באוניברסיטה. הנציבה הגישה תלונה במשטרה. לאחר זמן המשטרה ענתה כי היא לא תחקור או תעמיד לדין. התיק נגנז.
4. סטודנטית פנתה לנציבה כיוון שסברה כי מתנכלים לה עקב פנייה קודמת לנציבה ולא מאפשרים לה שהות במעונות. הנושא בורר ע"י הנציבה והובהר כי לא היתה התנכלות כלפי הסטודנטית וכי הסטודנטית אינה זכאית למגורים במעונות.
5. פנייה מאגודת הסטודנטים עקב אווירה לא נאותה באחד ממקומות ההסעדה באוניברסיטה. הנושא בורר ע"י הנציבה. מנהל המקום לקח לתשומת ליבו ואף יבהיר לצוותו אודות אופן ההתנהגות הראוי. הפנייה נגנזה.
6. סטודנטית פנתה לגורמים שונים באוניברסיטה בגין התעמרות בעבודה מצד חבר סגל מנהלי ובין היתר סיפרה אודות אמירות לא נאותות מצידו. הדברים הובאו לידיעת הנציבה חודשים רבים לאחר שהתחילו

להתברר ע"י גורמים שונים. עוד טרם הברור ע"י הנציבה בוצעה הפרדה בין הסטודנטית והנילון. הנציבה מצאה כי אמירות הנילון מהוות הטרדה מינית מסוג המעשים בסעיף 3(א)(4) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 "התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו". הוחלט כי ההפרדה שבוצעה תעמוד בעינה; בשים לב לאופיין של העבירות ומאחר שהנילון עתיד לפרוש מהאוניברסיטה תוך 3 שבועות הומלץ שלא לנקוט כנגד הנילון בצעדים משמעותיים שממילא אין להם נפקות מעשית; הוחלט בנוסף שהעסקה עתידית של הנילון בידי האוניברסיטה, ככל שתבקש, תישקל על ידי סמנכ"ל מש"א.

7. תלונה על הטרדה מינית של עובד מינהלי כנגד עובדת מינהלית. ננקטו סעדי ביניים לצורך הפרדה בין המתלוננת לנילון כך שהנילון הועבר לתפקיד אחר. הטיפול טרם הסתיים.

נגד סטודנטים/בין סטודנטים:

1. דיווח על משתתף בתכנית קיץ לנוער שהטריד משתתפת. לאחר ברור הנושא, הועבר דיווח למשרד החינוך להמשך טיפול. התיק באוניברסיטה נגנז.
2. תלונה אנונימית בדבר החפצה של סטודנטים (גברים) בקבוצת ווטסאפ באמצעות אמירות בוטות/פרסום תמונות. נמצא שחלק מהאמירות הינן אמירות בוטות או סרות טעם אך אין הן מתייחסות ברובן המכריע לתלמיד/ה או חברי סגל ולפיכך המליצה הנציבה שלא לנקוט בצעדים. בוצעה פעילות מניעתית בעניין הטרדה מינית בקרב הסטודנטים בפקולטה.
3. סטודנטית התלוננה שסטודנט תקף אותה במעונות. הסטודנטית הגישה תלונה במשטרה. הסטודנטית הופנתה לתמיכה פסיכולוגית על חשבון האוניברסיטה והוצמדה לה מלווה ברחבי הקמפוס. התיק נסגר בידי פרקליטות המדינה. לאחר בחינה משפטית הוחלט שאין מדובר בהטרדה מינית וכי אין מקום להעמיד לדין משמעותי בעבירה של התנהגות שאינה הולמת.
4. סטודנט התלונן כי סטודנטית הלומדת איתו מטרידה אותו. בשיחה עם הסטודנט הוא הבהיר כי פנייתו אינה קשורה בהטרדה מינית. לאחר התייעצות בוצעה הפרדה אקדמית בין הסטודנטים.
5. סטודנטית התלוננה כי סטודנט מאותה תכנית לימודים מתנהג בצורה לא נאותה כולל אמירות סקסיסטיות. הסטודנט שלח מכתב התנצלות והופנה ליעוץ נוסף אצל היועצת האקדמית בפקולטה וליעוץ פסיכולוגי.
6. סטודנט שלח אל סטודנטית הודעות מטרידות באמצעות ווטסאפ. הסטודנטית לא הסכימה להעביר פרטי הסטודנט. הוצע לסטודנטית סיוע מהיועצת האקדמית בפקולטה. הפנייה נגנזה.
7. סטודנטיות טענו כי סטודנט מנסה להכיר ולצאת איתן ואינו מרפה גם לאחר שהבהירו שאינן מעוניינות. הן ביקשו להשאר אנונימיות. הנציבה שוחחה עם הסטודנט והבהירה את כללי ההתנהגות.
8. סטודנטית מהקהילה הלהטבי"ת התלוננה על הטרדה מצד סטודנטית מאותה קהילה. לא הובאו ראיות ושיתוף הפעולה למעשה הופסק. הפנייה נגנזה.
9. סטודנטית התלוננה כי סטודנט הטריד אותה במעונות. לאחר ברור עם הצדדים לא ניתן היה לקבוע כי מדובר בהטרדה. יחד עם זאת הוחלט כי הנילון ימנע מיצירת קשר עם המתלוננת.
10. הובא לידיעת הנציבות כי במעונות הסטודנטים סטודנטית חוותה מצד סטודנט התנהגות מינית שלא הוסכמה על ידה מצד סטודנט. הסטודנטית הופרדה מהנילון. הופנתה לתמיכה פסיכולוגית והוצע ללוות אותה להתלונן במשטרה. הסטודנטית מאנה מלפנות למשטרה או להגיש תלונה אצל הנציבות.

תלונות שדרשו טיפול מינימלי/פניות שונות

1. פנייה אנונימית מסטודנטית שטענה כי מרצה במכללה התכתב איתה וכי היא נסחטה לקיים יחסים. המרצה מלמד גם באוניברסיטה. חרף פניות חוזרות ונשנות הפונה לא יצרה קשר. לא ניתן היה לזהות פרטים של המתלוננת או הנילון. התלונה נגנזה.
2. פניה מראשי פקולטה עקב מכתב מסטודנט שטען כי חווה יחס משפיל, מתנכל ומיני מצד מתרגלת. פרטי הפונה לא נחשפו בפני הנציבה. פניות חוזרות לאותו פונה דרך ראשי הפקולטה לא הניבו פרי. התלונה נגנזה.
3. דיווח מאחת הפקולטות כי סטודנטית חזרה להטריד איש סגל. הנושא מטופל ע"י האוניברסיטה אל מול חבר הסגל ובא כוח הסטודנטית.

4. נטען כי סטודנט מטריד סטודנטית לשעבר. הנושא נמצא בחקירת משטרה. הפנייה נגזזה.
5. דוקטורנטית התלוננה על יחס משפיל מצד המנחה עקב נטייתה המינית. הדוקטורנטית החליטה שבשלב זה היא אינה מעוניינת להתלונן ושומרת את הזכות לפנות בהמשך. הפנייה נגזזה.
6. תלונה אנונימית בגין שימוש של חבר סגל אקדמי בתמונות לא ראויות בעת כנס מדעי. התקיימה שיחה עם חבר הסגל שטען שהתמונות היו קשורות לנושא המחקר. הוסבר למרצה הצורך בנקיטת רגישות ואי שימוש בתמונות העלולות לפגוע.
7. פנייה אנונימית בעניין מתערטל ברחבת בניין צ'יק פוינט. הנושא הופנה לברור במחלקת ביטחון האוניברסיטה. לא ניתן היה לאתר את הפונה או פרטים לגבי המתערטל. התלונה נגזזה.
8. סטודנטית טענה כי עובד שביצע שיפוצים בבניין בו היא לומדת הטריד אותה בשיח לא ראוי. לא ניתן תיאור או שם של המטריד לכאורה. הפנייה נגזזה.
9. סטודנטית טענה כי משגיחה בבחינות נגעה בה באופן לא ראוי. הנושא הועבר לברור וטיפול בחברה המעסיקה את המשגיחה. חודדו הנהלים מול המשגיחים. הסטודנטית עודכנה בהליך ובסיכומו.
10. עובדת מהסגל המנהלי התלוננה נגד עובדת קבלן בכך שנגעה בה באופן מטריד. התלונה הועברה לטיפול ע"י הקבלן. הקבלן ערך בירור של המקרה אך לאור העובדה שהעובדת עזבה את מקום העבודה לא ניתן היה להמשיך בבירור. נשלח מכתב מטעם הספק לאוניברסיטה והועבר למתלוננת.
11. פנייה התייעצות לגבי נעיצת מבטים בסטודנטית באחת המעבדות. הפנייה לא הגיעה לידי ברור עקב חוסר רצון של הפונה. הפנייה נגזזה.
12. פנייה בעניין הקרנת סרטי סטודנטים לא ראויים בפסטיבל סרטי סטודנטים. הנושא הועבר לטיפול יו"ר אגודת הסטודנטים. הפנייה נגזזה.
13. פנייה מאישה שאינה קשורה לאוניברסיטה על כך שסטודנט מטריד אותה ושולח סרטונים פורנוגרפים. הנושא אינו בסמכות האוניברסיטה. הוצע לפונה לפנות למשטרה. הפנייה נגזזה.
14. פנייה בדבר עובד אוניברסיטה שהטריד אישה שאינה קשורה לאוניברסיטה ברשת החברתית. נמצא כי הנילון אינו עובד/תלמיד באוניברסיטה הפנייה נגזזה.
15. מידע שהועבר מתכנית חוץ אוניברסיטאית על כי תלמידה בתכנית סבורה שתלמיד התנהג באופן שאינו נאות. הוצע לתלמידה לפנות לנציבה למניעת הטרדה מינית. התלמידה החליטה שלא להמשיך ולעסוק בנושא. הפנייה נגזזה.
16. סטודנטית חשה מאויימת בידי סטודנט העובד איתה באותה מעבדה. אין מדובר בהטרדה מינית או התנכלות. ניתן מענה לסטודנטית. הסטודנט התנצל והבין את משמעות הפנייה. הפניה נגזזה.
17. מרכז קורס דיווח כי סטודנט מאוניברסיטה אחרת אמר דברים לא ראויים לסטודנטית שהשתתפה בשיעור. מרכז הקורס הונחה להבהיר למשתתפי הקורס את הדרישה לסביבת לימודים מכבדת ובטוחה וכי ניתן לפנות לנציבות למניעת הטרדה מינית בכל עניין.
18. סטודנט פנה לעזרה בבקשת הקלות בלימודים עקב תקיפה מינית שלא אירעה באוניברסיטה. הוצעה לסטודנט תמיכה פסיכולוגית והוא הופנה ליועצת האקדמית בפקולטה להמשך טיפול בבקשתו.
19. סטודנטית התלוננה כי למרות שאינה מעוניינת, סטודנט מבקש להכירה ויוצר איתה קשר. התקיימה שיחת הבהרה עם שני הצדדים. הפנייה נגזזה.
20. ראש יחידה אקדמית פנה בתלונה אנונימית בעניין סטודנטית שחוותה הערות סקסיסטיות, כנראה מסטודנט. ראש היחידה התבקש להפנות את הסטודנטית לנציבות או למסור פרטים שיאפשרו תחילת טיפול. לא הגיעה פנייה. הפנייה נגזזה.

פניות כלליות

1. אגודת הסטודנטים דיווחה כי סטודנטית בעלת נכות פנתה בתחושת אי ביטחון שאינו קשור להטרדה מינית.
2. פנייה מסטודנטית לקבלת פטור מהלומדה למניעת הטרדה מינית. נבדקו הטיעונים והפטור ניתן.

סיום טיפול במקרים משנת תשפ"א:

1. תלונה של סטודנטית בדבר הטרדה מינית בידי מרצה מן החוץ. נמצא כי המרצה התנהג באופן שאינו הולם ואף הטריד מינית את הסטודנטית (האירוע שנמצא כהטרדה מינית אירע לאחר סיום יחסי המרות) המרצה זומן לשימוע בפני הרקטור. הרקטור החליט לנזוף במרצה ולהזהירו. בפקולטה אחת נערך למרצה שימוע והוחלט שלא להעסיקו בשנה"ל תשפ"ג ותשפ"ד. בפקולטה אחרת המרצה הודיע כי לא ילמד בתכנית בסמסטר קיץ. העסקתו העתידית כפופה לשימוע בפקולטה והחלטתה.
2. חבר סגל אקדמי הועמד לדין בעבירות של הטרדה מינית והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי, בהתייחס לשלושה אירועים נטענים במסגרת ההתנהלות של איש הסגל מול תלמיד שאותו הנחה. בית הדין זיכה את איש הסגל מכל אשמה בהתייחס לשניים מהאירועים ובנוסף זיכה אותו מאשמה של הטרדה מינית בהתייחס לאירוע השלישי, אך הרשיע אותו בעבירה של התנהגות שאינה הולמת איש סגל בגין האירוע השלישי בו חבר הסגל התבטא באופן פוגעני כלפי התלמיד במסגרת שיחה ביניהם. בית הדין הטיל על איש הסגל עונש של נזיפה.

בנוסף, במהלך השנה בורר מקרה אחד של חשד לרומן ביחסי מרות. התברר כי לא קיימים יחסי מרות.

הרינו להבטיח כי אנו, הנציבות, ויתר הגורמים המעורבים בטיפול עושים כל שביכולתם על מנת לטפל באופן המיטבי בכל תלונה ופנייה.

שיתוף הפעולה, דוגמא אישית מצד כל אחת ואחד, כמו גם מתן אמון במערכת והגשת תלונות במקרים בהם הדבר נדרש, חשובים ביותר על מנת לשמור על קהילה ערכית, מכבדת ובטוחה.

בברכת המשך שנת לימודים פוריה,

פרופ' תמר ברוש ד"ר נעמה שפטלוביץ'

הנציבות למניעת הטרדה מינית